

UCHWAŁA Nr 128 RADY MINISTRÓW

z dnia 17 lipca 1969 r.

w sprawie normatywów cykli budowy.

Wobec zachodzących zmian w procesie realizacji inwestycji polegających na budownictwie, wynikających z warunków stworzonych przez rozwój techniki i postęp organizacyjny, a w związku z tym wobec celowości skracania czasu realizacji tych inwestycji, przy przestrzeganiu zasady koncentracji nakładów i środków, mając na celu unormowanie w myśl tych przesłanek zasad ustalania obowiązujących okresów wykonywania zadań inwestycyjnych — Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała określa zasady ustalania i stosowania cykli budowy inwestycji realizowanych przez jednostki gospodarki społecznej.

2. Przepisy uchwały nie obowiązują w stosunku do inwestycji realizowanych jako budownictwo doświadczalne lub prototypowe.

§ 2. 1. Jednostki gospodarki społecznej, a w szczególności: inwestorzy, jednostki projektowania, generalni wykonawcy, wykonawcy, generalni dostawcy i dostawcy, biorący udział w realizacji zamierzonych inwestycji polegających na budownictwie, obowiązani są stosować przepisy uchwały w toku programowania, planowania, projektowania i wykonawstwa tych inwestycji, zwłaszcza przy zawieraniu porozumień wstępnych i umów.

2. Organy bilansowania i rozdziału robót obowiązane są przy wykonywaniu swych czynności stosować się do przepisów uchwały w sposób zapewniający dotrzymanie ustalonych cykli budowy.

§ 3. 1. Cykl budowy jest to okres realizacji zadania inwestycyjnego trwający od rozpoczęcia robót podstawowych, objętych projektem inwestycji, a nie zaliczonych do robót przygotowawczych, do uzgodnionego między stronami dnia odbioru zadania inwestycyjnego do użytku lub eksploatacji wstępnej, jeśli inwestycja tego wymaga.

2. Rozróżnia się normatywne i dyrektywne cykle budowy.

3. Normatywny cykl budowy jest to okres wykonania zadania inwestycyjnego realizowanego w przeciętnych warunkach, ustalony w wykazie normatywów cykli budowy.

4. Dyrektywny cykl budowy jest to ustalony przy uwzględnieniu warunków i okoliczności jego realizacji okres wykonania określonego indywidualnie zadania inwestycyjnego nie objętego wykazem normatywów cykli budowy.

§ 4. Zasady i warunki ustalania oraz stosowania normatywnych i dyrektywnych cykli budowy określa instrukcja stanowiąca załącznik do uchwały, zwana dalej „instrukcją”.

§ 5. 1. Normatywne cykle budowy ustala Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych po porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, biorąc pod uwagę rozwój techniki i usprawnienie organizacji.

2. Normatywne cykle budowy są ogłaszane w Dzienniku Budownictwa.

§ 6. 1. Dla każdego zadania inwestycyjnego powinien być ustalony cykl budowy.

2. Cykl budowy ustala organ zatwierdzający założenia techniczno-ekonomiczne na wniosek inwestora, uzgodniony z generalnym wykonawcą zamierzonej inwestycji i opracowany na zasadach określonych w instrukcji.

3. Jeżeli inwestor i generalny wykonawca nie mogą uzgodnić wniosku o ustalenie cyklu budowy, treść wniosku ustalają ich jednostki nadrzędne. W braku uzgodnienia spór rozstrzyga Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych lub właściwy minister, któremu podlegają zarówno inwestor, jak i wykonawca.

4. Ustalony cykl budowy nie może być zmieniony w trakcie realizacji zadania inwestycyjnego.

5. Generalni wykonawcy, wykonawcy częściowi i podwykonawcy przy zawieraniu umów o wykonanie obiektów i robót poza obiektem, wchodzących w skład zadania inwestycyjnego, obowiązani są stosować się do ustalonego dla tego zadania cyklu budowy i uzgodnionego harmonogramu budowy.

§ 7. 1. Jednostki gospodarki społecznej, współdziałające przy realizacji zadania inwestycyjnego:

- 1) powinny tak organizować współpracę, aby dla realizowanego zadania inwestycyjnego stworzyć warunki pozwalające na ustalenie cyklu budowy krótszego od cyklu normatywnego,
- 2) obowiązane są dokładać starań, aby rzeczywisty okres wykonawstwa skrócić w stosunku do ustalonego cyklu budowy i wynikającego z niego terminu umownego.

2. W szczególności jednostki wymienione w ust. 1 powinny:

- 1) planować i realizować roboty przygotowawcze z odpowiednim wyprzedzeniem,
- 2) planować nakłady inwestycyjne w wysokości wynikającej z ustalonego cyklu budowy, a także odpowiednie nakłady na roboty przygotowawcze,
- 3) wprowadzać zadania inwestycyjne do planów produkcyjnych: wykonawców i dostawców, z uwzględnieniem synchronizacji robót i dostaw w zakresie pozwalającym na należyłą koncentrację potencjału tych jednostek i dotrzymanie ustalonego cyklu budowy,
- 4) rozpocząć wykonanie zadań inwestycyjnych tylko wtedy, gdy są one przygotowane do realizacji zarówno pod względem zaopatrzenia w dokumentację prawną i techniczną, jak i pod względem zapewnienia terminowej dostawy materiałów specjalnych, konstrukcji, maszyn i urządzeń w postaci zawartych umów dostawy lub sprzedaży.

§ 8. Ustalanie cyklu dłuższego od cyklu normatywnego może nastąpić tylko w wyjątkowych i uzasadnionych wypadkach w porozumieniu z generalnym wykonawcą, na warunkach i w trybie ustalonym w § 6 instrukcji.

§ 9. 1. Banki upoważnione do kontroli jednostek gospodarki społecznej, o których mowa w § 2, oraz do finansowania i kredytowania działalności inwestycyjnej tych

jednostek obowiązane są kontrolować systematycznie przestrzeganie przepisów uchwały, analizować rezultaty osiągnięte w wykonaniu uchwały oraz przyczyny, które spowodowały wydłużenie lub skrócenie zarówno cykli budowy, jak i ustalonych w umowach terminów wykonania zadań inwestycyjnych, a wynikające z analiz tych wnioski zamieszczać w swych sprawozdaniach.

2. Banki uprawnione do stosowania sankcji finansowych związanych z przekroczeniem ustalonych cykli budowy obowiązane są w analizach, o których mowa w ust. 1, wskazać rzeczywiste przyczyny przekroczenia i jednostkę, która je spowodowała.

§ 10. Zobowiązuje się Prezes Głównego Urzędu Statystycznego do uwzględnienia w obowiązującej sprawozdawczości z wykonania planów gospodarczych danych niezbędnych do rejestrowania rzeczywistych okresów realizacji inwestycji w sposób pozwalający na ich porównanie z cyklami normatywnymi lub dyrektywnymi.

§ 11. 1. Zobowiązuje się Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, aby po porozumieniu z zainteresowanymi ministrami uzupełniał bieżąco normatywne cykle budowy, aktualizował je i skracał w miarę zachodzących w budownictwie zmian warunków technicznych i organizacyjnych, a w szczególności w miarę coraz szerszego stosowania lekkich nowoczesnych materiałów osłonowych, lekkich konstrukcji metalowych i żelbetowych, nowych technologii produkcji, postępowych organizacji technologii budowy, użycia nowoczesnych środków sprzętowo-transportowych oraz udziału w realizacji inwestycji generalnego dostawcy, odpowiedzialnego za komplectację i jakość dostaw maszyn i urządzeń, ich montaż i rozruch.

2. Upoważnia się Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych do wprowadzania po porozumieniu z zainteresowanymi ministrami niezbędnych zmian w instrukcji, o której mowa w § 4.

§ 12. Cykle budowy ustalone na podstawie niniejszej uchwały obowiązują dla inwestycji:

- 1) rozpoczynanych w 1970 r. i w latach następnych,
- 2) rozpoczętych w 1969 r. oraz kontynuowanych, jeśli ich termin oddawania do użytku (eksploatacji wstępnej) przypada na 1971 r. i na lata następne.

§ 13. Traci moc:

- 1) uchwała nr 209 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1966 r. w sprawie normatywów cykli budowy (Monitor Polski Nr 39, poz. 194),
- 2) zarządzenie nr 60 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 listopada 1965 r. w sprawie usprawnienia prac przygotowawczych do realizacji nowych zadań i obiektów inwestycyjnych (Monitor Polski Nr 61, poz. 323).

§ 14. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz.

Załącznik do uchwały nr 128 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1969 r. (poz. 243).

INSTRUKCJA W SPRAWIE USTALANIA I STOSOWANIA NORMATYWÓW CYKLI BUDOWY

I. Pojęcie robót przygotowawczych.

§ 1. 1. Przy realizacji inwestycji polegających na budownictwie inwestycyjnym rozróżnia się roboty budowlane przygotowawcze i podstawowe.

2. Do robót przygotowawczych dla potrzeb realizacji zadania inwestycyjnego zalicza się w szczególności:

- 1) rozbiorczy obiektów, przełożenie instalacji i sieci uzbrojenia podziemnego lub sieci napowietrznej, przeniesienie linii kolejowej lub drogi, zmiana koryta rzeki oraz wyřęb i karczowanie lasów w celu udostępnienia wyko-

nawcy terenu budowy przed rozpoczęciem robót podstawowych,

- 2) doprowadzenie energii elektrycznej, wody, pary, gazu, centralnego ogrzewania itp.
- 3) wykonanie dróg dojazdowych i bocznic kolejowej,
- 4) zbudowanie zaplecza dla wykonawcy i inwestora w zakresie niezbędnym do rozpoczęcia robót podstawowych,
- 5) roboty związane ze wzmocnieniem gruntu (jak np. palowanie, posadowienie na studniach, rusztach itp.) oraz odwodnienie terenu budowy,
- 6) budowy obiektów tymczasowych oraz specjalnych urzą-

dzeń ochronnych, niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa robót,

- 7) wykonanie stałego ogrodzenia terenu budowy, jeżeli względy ekonomiczne i warunki organizacyjne potwierdzają celowość takiego rozwiązania,
- 8) wykonanie systemem potokowym stanów zerowych (przyziemia budynków) dla więcej niż jednego obiektu mieszkalnego lub budownictwa ogólnego o różnych terminach rozpoczęcia i realizowanych metodami uprzemysłowymi. W tych wypadkach ustalone cykle budowy należy skracać o czas niezbędny na wykonanie stanów zerowych.

3. Zakres robót przygotowawczych powinien być uwarunkowany rzeczywistymi potrzebami realizacji robót podstawowych, uzgodniony z wykonawcą i ustalony w założeniach techniczno-ekonomicznych inwestycji.

§ 2. 1. W wypadkach uzasadnionych względami ekonomicznymi organ ustalający cykl budowy może wyłączyć z zakresu robót podstawowych i włączyć do robót przygotowawczych takie roboty, jak:

- 1) wykonanie wykopu pod obiekt, stanowiący odrębne zadanie inwestycyjne; jeżeli na danym terenie są wykonywane w tym samym okresie wykopy dla kilku obiektów o różnych terminach rozpoczęcia budowy, np. w budownictwie mieszkaniowym, może powstać ekonomiczna celowość ciągłego wykonania wykopów za pomocą sprzętu ciężkiego dla szeregu budynków o różnych terminach rozpoczęcia budowy,
- 2) wykonanie w niezbędnym zakresie stałych dróg dojazdowych oraz wewnętrznych, przewidzianych w projekcie inwestycji, zastępujących budowę dróg prowizorycznych dla potrzeb wykonawcy,
- 3) stałe doprowadzenie energii elektrycznej i wody w zakresie niezbędnym dla potrzeb budowy, zastępujących doprowadzenie prowizoryczne,
- 4) wykonanie bocznicy kolejowej normalnotorowej do budowanego zakładu, jeżeli z potrzeb technologii budowy i montażu wynika celowość ekonomiczna uruchomienia tej bocznicy przed rozpoczęciem robót podstawowych,
- 5) wykonanie robót makroniwelacyjnych w zakresie umożliwiającym realizację robót przygotowawczych i rozpoczęcie robót podstawowych,
- 6) wybudowanie przewidzianych w projekcie stałych budynków hotelowych, magazynowych, administracyjnych, socjalnych i innych w zakresie zastępujących inwestorów i wykonawcy budowę obiektów tymczasowych.

2. Dla obiektów i robót wymienionych w ust. 1 pkt 2—6 organ ustalający cykl budowy określi odrębnie terminy ich realizacji. Czas realizacji wszystkich robót przygotowawczych dla danego zadania nie może przekraczać obowiązującego cyklu dla wchodzącego w skład zadania obiektu lub roboty o najdłuższym okresie realizacji. W tym wypadku stosuje się przepisy § 6.

II. Zasady ustalania i stosowania normatywnego cyklu budowy.

§ 3. 1. Normatywne cykle budowy ustala się w oparciu o następujące założenia, stanowiące warunki przeciętne, o których mowa w § 3 ust. 3 uchwały:

- 1) zgodne z przepisami przygotowanie realizacji inwestycji,
- 2) stosowane w projektach aktualne rozwiązania konstrukcyjne, materiałowe, typizacji itp.,
- 3) przewidywany w planach prawidłowy stan wyposażenia wykonawców w środki produkcji,
- 4) prawidłowe obciążenie wykonawców realizowanymi przez nich zadaniami inwestycyjnymi i zapewnienie wykonalności przez organy bilansowania i rozdziału robót,
- 5) właściwe z punktu widzenia techniki warunki usytu-

wania i posadowienie obiektów, wchodzących w skład zadania inwestycyjnego.

2. Normatywne cykle budowy stosuje się do zadań inwestycyjnych o charakterystyce i parametrach odpowiadających zawartym w wykazie normatywów cykli budowy.

3. Warunki, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, nie mogą stanowić podstawy do zmiany normatywnych cykli budowy.

4. Normatywne cykle budowy powinny być systematycznie konfrontowane z przodującymi doświadczeniami krajowymi i zagranicznymi.

§ 4. 1. Procentowy podział nakładów na poszczególne lata budowy, podany w normatywnych cyklach budowy, ma charakter orientacyjny i przyjęty został przy założeniu rozpoczęcia robót z początkiem drugiego kwartału, chyba że warunki szczegółowe normatywnych cykli budowy ustalają inne terminy. Termin rozpoczęcia robót podstawowych ustala się w umowach o wykonanie obiektów budownictwa na podstawie harmonogramu budowy.

2. Przy planowaniu podziału nakładów na poszczególne lata realizacji należy uwzględnić zaplanowany termin rozpoczęcia robót.

§ 5. Normatywny cykl budowy powinien być skrócony w razie:

- 1) stwierdzenia korzystniejszych warunków realizacji od przeciętnych, przyjętych za podstawę do ustalania normatywnych cykli budowy, np. w razie zastosowania w projektach hal przemysłowych wyłącznie typowych prefabrykowanych elementów konstrukcyjnych, lekkich nowoczesnych materiałów osłonowych, lekkich konstrukcji metalowych i żelbetowych, nowych technologii produkcji, postępowych metod organizacji i technologii budowy, połączonych z wysokim stopniem prefabrykacji, wykończenia prefabrykatów oraz użycia nowoczesnych środków sprzętowo-transportowych (tj. sprzętu ciężkiego, samojazdnego i samomontującego się),
- 2) realizowania dostaw maszyn i urządzeń przez generalnego dostawcę, który przejmie odpowiedzialność za kompletację oraz jakość dostaw maszyn i urządzeń, ich montaż i rozruch,
- 3) uzasadnionego wyłączenia niektórych obiektów i robót z zakresu robót podstawowych (§ 2) oraz stanów zerowych w budownictwie mieszkaniowym i ogólnym (§ 1 ust. 2 pkt 8),
- 4) stosowania metody potokowej przy realizacji zadań inwestycyjnych, składających się z zespołu obiektów:
  - a) typowych lub realizowanych w oparciu o dokumentację powtarzalną,
  - b) podobnych lub powtarzalnych segmentów.

§ 6. 1. Normatywny cykl budowy może być wydłużony tylko w wyjątkowych, uzasadnionych wypadkach w granicach do 20%:

- 1) w razie rozpoczęcia lub wykonywania robót w okresie zimowym, jeżeli tempo tych robót jest uzależnione od warunków atmosferycznych, a normatywny cykl budowy jest krótszy niż 8 miesięcy,
- 2) w innych szczególnych warunkach, utrudniających realizację inwestycji w normalnym tempie, jak np. uciążliwych warunkach terenowych, klimatycznych itp. lub w razie wykonywania inwestycji przez małe przedsiębiorstwo remontowo-budowlane posiadające słabe wyposażenie techniczne lub w razie wykonywania robót systemem gospodarczym.

2. Cykl budowy dłuższy o więcej niż 20% od właściwego normatywnego cyklu budowy ustala:

- 1) dla inwestycji, których założenia techniczno-ekonomiczne zatwierdza Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów lub Rada Ministrów — organ zatwierdzający założenia techniczno-ekonomiczne na wniosek właściwego ministra,

2) dla pozostałych inwestycji gospodarki uspołecznionej — właściwy minister.

3. Wydłużenie cyklu normatywnego wymaga szczegółowego uzasadnienia przez autora założeń techniczno-ekonomicznych.

III. Zasady ustalania i stosowania dyrektywnego cyklu budowy.

§ 7. 1. Dyrektywny cykl budowy powinien być ustalony dla każdego zadania inwestycyjnego, nie objętego wykazem normatywów cykli budowy lub różniącego się charakterystyką techniczną, użytkową albo parametrami od normatywów.

2. Dyrektywny cykl budowy ustala się na podstawie:

- 1) cyklu normatywnego, określonego w wykazie normatywów cykli budowy, przy uwzględnieniu specjalnych warunków realizacji inwestycji, odbiegających od tych, dla których cykl został opracowany:
  - a) przez interpolację lub ekstrapolację cykli normatywnych,
  - b) przez analogię do normatywnego cyklu budowy, określonego w wykazie w innym dziale inwestycji,
- 2) oceny indywidualnej okresu niezbędnego do wykonania poszczególnych robót.

3. Sposób ustalania dyrektywnego cyklu budowy przez interpolację lub ekstrapolację należy stosować w wypadku, gdy wielkość charakteryzująca daną inwestycję odbiega więcej niż o 10% od wielkości podanej w normatywnym cyklu budowy. Wyniki obliczeń należy zaokrąglać do miesiąca. Dla różnicy mniejszej od 10% należy przyjmować normatywny cykl budowy.

4. Sposób ustalania dyrektywnego cyklu budowy przez analogię należy stosować do zadań inwestycyjnych o cechach charakterystycznych, rozmiarze robót budowlanych i montażowych oraz rodzajach obiektów podobnych do zadania posiadającego ustalony cykl normatywny.

5. Ustalenie dyrektywnego cyklu budowy przez ocenę indywidualną okresu wykonywania poszczególnych robót należy stosować do inwestycji niepowtarzalnych, nie ujętych wykazem cykli normatywnych lub realizowanych w warunkach znacznie odbiegających od przeciętnych.

6. W razie braku cyklu normatywnego dla wieloobiekтового zadania inwestycyjnego cykl dyrektywny dla tego zadania należy określić na podstawie cykli normatywnych, a w ich braku — na podstawie dyrektywnych cykli poszczególnych obiektów, ustalając je w założeniach techniczno-ekonomicznych inwestycji z uwzględnieniem koncentracji wykonawstwa oraz terminów dostaw maszyn i urządzeń.

7. Sankcje prawne za przekroczenie cykli budowy stosuje się jedynie w odniesieniu do całego zadania inwestycyjnego.

8. W razie stosowania metody potokowej przy realizacji zespołu obiektów typowych lub realizowanych w oparciu o dokumentację powtarzalną, posiadających cykle normatywne — cykl dyrektywny dla wieloobiekowego zadania inwestycyjnego należy określić na podstawie cykli normatywnych poszczególnych obiektów, zakładając odpowiednie ich skrócenie. Przy realizacji zadań składających się z zespołu podobnych obiektów lub powtarzalnych segmentów obowiązuje skrócenie cyklu dyrektywnego całości zadania inwestycyjnego.

9. Ustalony cykl wieloobiekowego zadania inwestycyjnego nie może być wydłużony przy opracowaniu harmonogramu budowy, ustalającego terminy realizacji poszczególnych obiektów.

10. Dla inwestycji, polegających na rekonstrukcji i modernizacji zakładów będących w ruchu — dyrektywny cykl budowy ustalony w założeniach techniczno-ekonomicznych inwestycji może być uściślony w projekcie technicznym.

11. W zależności od potrzeb (rodzaju, wielkości i charakteru inwestycji) w cyklach budowy mogą być wyodrębnione główne fazy realizacji zadań inwestycyjnych.

§ 8. Przerwy spowodowane opóźnieniem lub brakiem dostaw maszyn i urządzeń lub innymi okolicznościami nie zawinionymi przez wykonawcę lub inwestora nie uprawniają do wydłużenia ustalonego cyklu budowy, natomiast mogą stanowić podstawę do usprawiedliwienia w razie niedotrzymania tego cyklu. Wspólny wniosek o usprawiedliwienie przedstawiają zjednoczenia nadzorujące generalnego wykonawcę, wykonawcę częściowego oraz inwestora do akceptacji właściwym ministrom.

IV. Początek i koniec cyklu budowy.

§ 9. 1. Początek cyklu budowy liczy się od terminu rozpoczęcia robót podstawowych zadania inwestycyjnego objętych projektem inwestycji z uwzględnieniem wypadków, o których mowa w § 2 ust. 1.

2. Data rozpoczęcia robót podstawowych objętych cyklem budowy powinna być stwierdzona wpisem do dziennika budowy przez wykonawcę i inwestora lub odrębnym protokołem.

§ 10. 1. Rozpoczęcie robót podstawowych w zakresie zadań i obiektów włączonych do planu może nastąpić pod warunkiem:

- 1) posiadania zatwierdzonej dokumentacji inwestycji w zakresie i terminach określonych obowiązującymi przepisami,
- 2) zapewnienia wykonawstwa robót budowlano-montażowych przez organ dysponujący mocą produkcyjną i zawarcia umowy z generalnym wykonawcą, a w zakresie systemu gospodarczego — zapewnienia wykonawstwa własnymi siłami inwestora,
- 3) potwierdzonego porozumieniami przedumownymi lub umowami zapewnienia dostaw maszyn i urządzeń, stanowiących podstawowe wyposażenie budowanych obiektów, w terminach dostosowanych do postępu realizacji inwestycji,
- 4) zapewnienia przez inwestora środków na sfinansowanie inwestycji zgodnie z jej wartością kosztorysową i terminami realizacji, ustalonymi w umowie między inwestorem a generalnym wykonawcą.

2. Rozpoczęcie robót podstawowych w zakresie zadań i obiektów wprowadzonych w drodze wyjątku do spisów zadań inwestycyjnych bądź zawinkulowanych w rezerwach celowych może nastąpić dopiero po zatwierdzeniu założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji i spełnieniu pozostałych wymagań realizacyjnych określonych w niniejszej instrukcji na podstawie ponownej indywidualnej decyzji powziętej przez:

- 1) Prezesa Rady Ministrów na wniosek zainteresowanego ministra — w zakresie inwestycji, dla których założenia techniczno-ekonomiczne zatwierdza Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów lub Rada Ministrów,
- 2) właściwego ministra — w zakresie inwestycji zawinkulowanych w rezerwach celowych lub utrzymanych w spisie zadań oraz po przyjęciu ich przez bank do finansowania.

3. W odniesieniu do zakładów lub obiektów realizowanych w oparciu o kompletne dostawy maszyn i urządzeń z importu za spełnienie wymagań dokumentacyjnych należy uznać posiadanie dokumentacji dostarczonej przez zagranicznego dostawcę maszyn i urządzeń zgodnie z zawartą umową.

§ 11. 1. Zakończenie cyklu budowy zadania inwestycyjnego przypada na uzgodniony między stronami w trybie ustalonym przez przepisy dzień odbioru końcowego tego zadania po rozruchu, z wyłączeniem inwestycji, o których mowa w ust. 2, 3 i 4.

2. Zakończenie zadań inwestycyjnych (obiektów), których odbioru nie można dokonać w okresie zimowym, jak np. zadań obejmujących obiekty budownictwa kolejowego, drogowego, łączności, lotnisk, obiektów liniowych — następuje w dniu, w którym zakończenie zadania zostało stwierdzone przez inwestora, przy czym okresu przerwy między zakończeniem zadania a jego odbiorem nie wlicza się do cyklu budowy.

3. Zakończenie cyklu budowy sieci elektrycznych, sieci trakcyjnych i obiektów związanych z elektryfikacją linii kolejowych oraz sieci związanych z elektryfikacją wsi przypada na dzień odbioru technicznego przez właściwe organy inspekcji energetycznych.

4. Zakończenie cyklu budowy zadań inwestycyjnych i obiektów przemysłu chemicznego przypada na dzień oddania ich do rozruchu technologicznego.

V. Przepisy końcowe.

§ 12. 1. Normatywne cykle budowy stosuje się przy:

- 1) programowaniu inwestycji,
- 2) planowaniu wieloletnim, zwłaszcza zadań inwestycyjnych, dla których brak jest projektów i kosztorysów,
- 3) ustaleniu cyklu budowy w założeniach techniczno-ekonomicznych inwestycji.

2. Normatywne i dyrektywne cykle budowy stosuje się przy:

- 1) pracach organów bilansowania i rozdziału robót,
- 2) zawieraniu umów o wykonawstwo zadań inwestycyjnych,

3) zawieraniu umów o dostawy materiałów, konstrukcji oraz maszyn i urządzeń,

4) kontroli realizacji inwestycji.

§ 13. 1. Faktyczne okresy realizacji inwestycji powinny być porównywane z ustalonymi cyklami budowy.

2. Przy odbiorze końcowym zadania inwestycyjnego należy w protokole odbioru stwierdzić dotrzymanie, przekroczenie lub skrócenie ustalonego cyklu budowy.

3. Do faktycznego okresu realizacji inwestycji przy porównaniu z ustalonym cyklem budowy nie zalicza się:

1) okresu wykonania robót, które pozostały do wykonania po oddaniu inwestycji do użytku (eksploatacji wstępnej); do prac tych należą roboty, stanowiące dopuszczalne odstępstwa od kompleksowości w odbiorze, określone w przepisach o odbiorach, jak np. roboty elewacyjne, tzw. „mała architektura”, zieleńce itp., które nie mogą być wykonane na dzień odbioru końcowego ze względu na warunki atmosferyczne,

2) okresu usuwania drobnych wad ujawnionych w czasie odbioru końcowego inwestycji przemysłowych lub budownictwa specjalnego, które nie wpływają na pewność pracy urządzeń produkcyjnych oraz warunki bezpieczeństwa i higieny pracy.

4. Zakres oraz termin wykonania robót i usuwania wad, o których mowa w ust. 3, ustala właściwa komisja odbioru.

§ 14. Zasady szczegółowe stosowania normatywnych cykli budowy, uwzględniające specyfikę poszczególnych przemysłów lub resortów, zawarte są w wykazie normatywów cykli budowy,